

AmCham Moldova
fighting for your business

AP "Camera de Comerț Americană din Moldova"
nr. 3678, cod fiscal 1009620002440
str. Pușkin 45B, MD-2005, Chișinău, Moldova
Tel.: +373 22 211 781, Fax: +373 22 211 782
info@amcham.md, www.amcham.md

Către Valentina Buliga

Ministru

Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei

MD-2009, Chisinau

str. Vasile Alecsandri, 1

Nr. 13 din 15 aprilie 2013

Ref: Recomandări AmCham la proiectul de lege cu privire la exercitarea unor activități necalificate cu caracter ocazional desfășurate de zilieri

Stimată doamnă Ministru,

În numele Asociației Patronale "Camera de Comerț Americană din Moldova" (în continuare „AmCham”), am dori să contribuim la îmbunătățirea Proiectului de lege cu privire la exercitarea unor activități necalificate cu caracter ocazional desfășurate de zilieri.

Această adresare este lansată ca urmare a anunțului publicat pe site-ul Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei privind colectarea comentariilor și sugestiilor la acest proiect.

Așadar, Vă prezentăm comentariile noastre în **Anexă** la această adresare.

De asemenea, rugăm respectuos aprobarea de către Dvs. a organizării unei întrevederi cu companiile membre AmCham, pentru a aborda subiectul dat.

Cu deosebit respect,

Mila Malairău

Director Executiv al Asociației Patronale
"Camera de Comerț Americană din Moldova"

Anexă

**Comentarii și Recomandări
la proiectul de lege cu privire
la exercitarea unor activități necalificate cu caracter ocazional desfășurate de zilieri**

	Concept	Comentarii / Recomandări
1	<i>Articolul 2. Noțiuni principale</i> beneficiar de lucrări (în continuare beneficiar) - persoana juridică sau fizică, pentru care zilierii execută activități necalificate cu caracter ocazional Registru de evidență a zilierilor - registru cu regim special întocmit de către beneficiar pentru a ține evidența zilnică a zilierilor și eliberat de către <u>Inspectoratul Fiscal</u>;	Legiuitorul ar trebui să limiteze categoria de beneficiar-persoană fizică la următoarele forme juridice: întreprinzătorii individuali și gospodăriile țărănești. Persoanele fizice în înțelesul clasic al noțiunii nu pot avea rolul de angajatori. Mai mult ca atât, legea dată ar obliga o persoană fizică (cu excluderea ÎI și gospodăriilor țărănești) să țină Registrul de evidență a zilierilor „la sediu” (Articolul 4 alin. (2) litra a) al legii) să înainteze către Inspectoratul fiscal și Inspectoratul teritorial de muncă în a cărei rază de competență este amplasată „unitatea” un extras al Registrului de evidență a zilierilor, (Articolul 6 alin. (2) al legii) să completeze indicatorii din Registrul de evidență a zilierilor cu „denumirea persoanei juridice, cod unic de înregistrare, sediul” beneficiarului (Anexa 2 a legii), precum și va aplica ștampila beneficiarului în coloana nr. 10. (Anexa 2 a legii). În mod clar, legea nu este adaptată pentru persoane fizice, ci anume juridice. <i>Legea României nr. 52/2011 privind exercitarea unor activități cu caracter ocazional desfășurate de zilieri („Legea României”), spre exemplu, include în categoria de beneficiari doar persoane juridice.</i> Considerăm oportun ca aceste registre să fie eliberate de către Inspectoratele teritoriale de muncă, pt a facilita accesul. De asemenea, în acest caz, gestiunea proceselor de implementare a prezentei legi ar fi concentrată într-un singur punct, pe cât posibil, ceea ce ar contribui la eficientizare.
2	<i>Articolul 3. Condițiile de exercitare a activității ocazionale</i> (1) Raportul dintre zilier și beneficiar se stabilește fără încheierea unui <u>contract individual de muncă</u>.	Este necesar ca legea să specifice dacă, în lipsa unui contract individual de muncă, zilierii vor fi sau nu incluși în Statele de personal ale unei persoane juridice. Recomandăm includerea la final a textului „și fără includerea în statele de personal”.

3	Articolul 3. Condițiile de exercitare a activității ocazionale (3) <u>Durata zilnică de executare a activității unui zilier nu poate depăși 8 ore de muncă</u>, respectiv 5 ore - pentru persoanele în vârstă de la 15 la 16 ani și 7 ore - pentru persoanele în vârstă de la 16 la 18 ani.	Legea limitează posibilitatea zilierilor de a lucra "peste orele de program", în condițiile în care Codul Muncii (de care s-a ținut cont la stabilirea orelor de munca pentru diferite categorii de zilieri în legea dată) permite o durată zilnică de maxim 10 ore, în săptămâna de lucru de 40 ore, precum și o durată de maxim 12 ore pentru anumite genuri de activitate stabilite prin convenție colectivă, cu o perioadă de repaus de cel puțin 24 ore. Dat fiind caracterul sporadic și cazual al muncii ziliere, ar fi incorect ca zilierul să nu poată presta munca pe parcursul maxim permis de Convențiile internaționale și Codul Muncii de 12 ore, cu eventuala remunerație suplimentară pentru fiecare oră lucrată peste cele 8 ore normale. Având în vedere natura activităților ce pot fi prestate de către zilieri (în special agricultura, silvicultura, pomicultura), ca și chestiune practică, considerăm că maximul de ore care pot fi prestate de către zilieri ar trebui mărit. <i>Legea României, spre exemplu, permite o durată zilnică maximă de executare a activității unui zilier de 12 ore.</i>
	(4) Persoanele în vârstă de la 15 la 16 ani pot presta activități ca ziler numai cu acordul scris al părinților sau al prezențelor legali, dacă, în consecință, nu îi vor fi periclitată sănătatea, dezvoltarea, instruirea și pregătirea profesională.	Considerăm ca ar trebui folosit termenul de "reprezentanților" în locul termenului „prezențelor”.
4	Articolul 4. Drepturile și obligațiile beneficiarului (2) Beneficiarul are următoarele obligații: a) să dețină Registrul de evidență a zilierilor conform modelului prevăzut în anexa nr. 1, care face parte integrantă din prezenta lege și se păstrează la sediul beneficiarului;	Legiuitorul ar trebui să limiteze categoria de beneficiar-persoană fizică la următoarele forme juridice: - întreprinzătorii individuali și - gospodăriile țărănești. Persoanele fizice în înțelesul clasic al noțiunii nu pot avea rolul de angajatori. Mai mult ca atât, legea dată ar obliga o persoană fizică (cu excluderea ÎI și gospodăriilor țărănești) - să țină Registrul de evidență a zilierilor „la sediu” (Articolul 4 alin. (2) litera a) al legii) - să înainteze către Inspectoratul fiscal și Inspectoratul teritorial de muncă în a cărui rază de competență este amplasată „unitatea” un extras al Registrului de evidență a zilierilor, (Articolul 6 alin. (2) al legii) - să completeze indicatorii din Registrul de evidență a zilierilor cu „denumirea persoanei juridice, cod unic de înregistrare, sediu” beneficiarului (Anexa 2 a legii), precum și - va aplica ștampila beneficiarului în coloana nr. 10. (Anexa 2 a legii). În mod clar, legea nu este adaptată pentru persoane fizice, ci anume juridice. <i>Legea României nr. 52/2011 privind exercitarea unor activități cu caracter ocazional desfășurate de zilieri („Legea României”), spre exemplu, include în categoria de beneficiari doar persoane juridice.</i> De asemenea, considerăm ca ar trebui prevăzută și modalitatea concretă de distribuire a Registrului tipizat, prețul acestora, etc. În acest sens pot fi adoptate și niște norme metodologice de aplicare a acestei legi.

	c) să prezinte Registrul de evidență a zilierilor organelor de control abilitate ;	Considerăm ca ar trebui reformulată această dispoziție în sensul următor: c)să prezinte Registrul de evidență a zilierilor organelor de control abilitate, respectiv o copie a Registrului de evidență a zilierilor conținând înregistrările din luna precedentă, certificate "conform cu originalul".
5	Articolul 5. Impozitarea venitului zilierului (1) Beneficiarul virează, în conformitate cu legislația în vigoare, banii pentru plata impozitului pe venit din activitatea prestată de zilier, în cuantum de 7% calculat la salariul brut al zilierului .	Considerăm ca ar trebui menționate dispozițiile legale în conformitate cu care se reține și virează impozitul. În acest sens, sugerăm următorul conținut al clauzei: (1) Beneficiarul virează, în conformitate cu art. [] din Codul Fiscal, banii pentru plată impozitului pe venit din activitatea prestată de zilier, în cuantum de 7% calculat la salariul brut al zilierului.
6	Articolul 6. Gestionarea Registrului de evidență a zilierului (2) Beneficiarul va înainta, până la data de 5 a fiecărei luni, către Inspectoratul fiscal și Inspectoratul teritorial de muncă în a cărei rază de competență este amplasată unitatea, un extras al Registrului de evidență a zilierilor conținând înregistrările din luna precedentă.	Optăm pentru transmiterea trimestrială a informației, pîna pe data de 10 a primei luni din trimestrul următor, așa cum informația transmisă are efect informativ și nu deductibil sau impozabil nu vedem de ce nu ar putea fi transmisă trimestrial, plus că (în special în sectorul agricol) locul desfășurării activității și amplasarea unității economice se află în multe cazuri în unități teritoriale diferite. De asemenea, considerăm că ar trebui menționat că este vorba de o copie certificată „conform cu originalul”.

7	Articolul 6. Gestionarea Registrului de evidență a zilierului (3) <i>Transmiterea extrasului Registrului de evidență a zilierilor se poate face și pe suport electronic, după caz.</i>	Dacă se insistă pe formula până la data de 5 a fiecărei luni atunci recomandăm să fie doar pe suport electronic, fără necesitatea dublării pe format de hîrtie (precedentul raportării lunare la CNAM), alfel o să ne ușurăm activitatea dintr-o parte și o să ne complicăm din altă parte.
	Articolul 7. Asigurarea socială a zilierului (2) <i>Zilierul este în drept să se asigure în sistemul public de asigurări sociale de stat pe bază de contract individual încheiat cu Casa Națională de Asigurări Sociale</i> (3) <i>Pentru veniturile realizate din activitatea prestată de zilier nu se datorează contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii nici de către zilier, nici de către beneficiar.</i>	Considerăm oportun adăugarea următorului conținut: (2) Zilierul este în drept să se asigure în sistemul public de asigurări sociale de stat pe bază de contract individual încheiat cu Casa Națională de Asigurări Sociale, <i>în sistemul privat de asigurări sociale, în sistemul public/privat de asigurări de sănătate.</i> Considerăm ca ar trebui eliminată mențiunea "de stat" dat fiind că numai contribuțiile de asigurări sociale de stat sunt obligatorii. Sugerăm ca alineatul (3) să aibă următorul conținut: (3) Pentru veniturile realizate din activitatea prestată de zilier nu se datorează contribuțiile de asigurări sociale obligatorii nici de către zilier, nici de către beneficiar.
8	Articolul 8. Remunerarea zilierului (1) <i>Pentru activitatea executată, zilierul are dreptul la o recompensă al cărei quantum se stabilește prin negocieri directă între părți, în condițiile prevăzute la alineatul (2) al prezentului articol.</i> (2) <i>Cuantumul remunerației brute stabilit de părți nu poate fi mai mic decât</i>	Considerăm ca ar trebui folosit termenul de "remunerație" în locul termenului „recompensă”. Pentru a evita folosirea abuzivă a prezentei legi în unele cazuri și a preveni concurența neloială, propunem de a introduce și condiția de plafonare a cuantumului remunerației stabilite de părți, maxima de sus alineind-o la salariul mediu lunar prognozat pe economie aprobat anual de Guvern (3850 MDL / lună p-u 2013).

	cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real pe oră și se acordă la sfârșitul fiecărei zile de lucru, sau după caz, la sfârșitul săptămânii de lucru, înainte de semnarea în Registrul de evidență a zilelor de către zilier și beneficiar.	De asemenea, considerăm că alinierea plafonării la o sumă care este revăzută de guvern anual (salariul mediu lunar prognozat pe economie) este o idee bună, atât din punct de vedere al eficienței managementului ulterior al implementării legislației (suma va fi revăzută de guvern și ajustată anual) cât și din punct de vedere al potrivirii/corespunderii valorii plății (brut: 182 lei /8 ore, net: 170 lei /8 ore) cu munca prestată în contextul prezentei legi. Astfel, propunem următorul conținut p-u art. 8, alin.2: Cuantumul remunerației brute orare stabilite de părți nu poate fi mai mic decât cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real și nici mai mare decât cuantumul salariului mediu lunar prognozat pe economie aprobat anual de Guvern, reieșind din programul complet de lucru de 169 ore în mediu pe lună. Remunerația se acordă la sfârșitul activității, înainte de semnarea în Registrul de evidență a zilelor de către zilier și beneficiar.
9	Articolul 9. Drepturile și obligațiile zilierului (2) Zilierul are obligația: -să semneze Registrul de evidență a zilelor după achitarea remunerației convenite; (3) Dovada retribuției zilnice se face prin semnătura zilierului în Registrul de evidență a zilelor.	Formularea curentă a art. 9, alin 2, (prevederea semnăturii zilierului după achitarea remunerației), este contradictorie cu explicația din punctul 7 al Instrucțiunii cu privire la completarea Registrului de evidență a zilelor (prevederea semnăturii zilierului până la începerea activității). Pentru a asigura consecvența prevederilor prezentei legi și pentru a facilita respectarea ei de către toate părțile implicate, recomandăm: de a adăuga următoarea obligație a zilierului: să semneze Registrul de evidență a zilelor după instructajul făcut de beneficiar înainte de începerea activității 2) de a introduce o coloană adițională (coloana nr. 10 „Semnătura zilierului / confirmare de recepționare a salariului net convenit” pentru semnătura / confirmarea de către zilier la încheierea activității a recepționării remunerației; De asemenea, considerăm că acest punct ar trebui să aibă următorul conținut: - să semneze Registrul de evidență a zilelor după primirea remunerației convenite. Considerăm că ar trebui folosit termenul de “remunerație” în locul termenului „retribuție”
10	Articolul 10. Domeniile de desfășurare a activităților necalificate cu caracter ocazional. Se pot presta activități necalificate cu caracter ocazional în următoarele domenii a) agricultură; b) economia vânatului; c) pescuit și piscicultură; d) silvicultură, exclusiv exploatarea forestieră; e) pomicultură și	În mod clar domeniile date sunt preluate din Legea României. Însă, Legea României a clasificat tipurile de activități conform CAEN al României (Clasificarea statistică națională a activităților economice din România). Respectiv, atunci când apare întrebarea dacă un tip sau altul de activitate cade sub incidența Legii României, poate fi consultat CAEN-ul. În schimb, legea dată numește generic anumite domenii de activitate, fără a ține cont de CAEM (Clasificatorul Activităților din Economia Moldovei). Spre exemplu, în CAEM, - agricultura, economia vânatului și silvicultura sunt listate, toate, la aceeași poziție A, - pescuitul și piscicultura – la poziția B, - pomicultura face parte din poziția A (Agricultura, economia vânatului și silvicultura) - zootehnia nu este listată, în formula dată, ca domeniu de activitate (există clasificarea de „creșterea animalelor”); - apicultura face parte din poziția A (Agricultura, economia vânatului și silvicultura); - formula „activități auxiliare ce țin de spectacole” nu se regăsește. În schimb, se regăsește formula „Alte activități de spectacole și recreative” la subdiviziunea 92 „Activități

	viticultură; f) apicultură; g) zootehnie; h) activități auxiliare ce țin de spectacole; i) activități de întreținere și curățenie.	recreative, culturale și sportive" a literei O „Alte activități de servicii colective, sociale și personale”; - formula „activități de întreținere și curățenie” nu se regăsește. În schimb, se regăsește formula „Activități de întreținere și curățare a clădirilor”, la litera K „Tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate întreprinderilor” și „Activități de întreținere corporală” la litera O. Alinierea domeniilor de desfășurare a activităților necalificate cu caracter ocazional la CAEM este importantă pentru stabilirea tipurilor de activități pe care le pot exercita zilierii. Astfel, recomandăm modificarea tabelului dat, cu indicarea clară a domeniilor date. În același timp, subliniem faptul că <u>Lista</u> nu trebuie să aibă un caracter exhaustiv, e imposibil să le treci pe toate poate fi o enumerare aproximativă a domeniilor dar și formularea de tipul: „...precum și alte activități necalificate cu caracter ocazional prevăzute de Clasificatorul ocupațiilor din R. Moldova” își are locul, plus că în Dispoziții generale este definit termenul de „necalificate cu caracter ocazional”.
11	Articolul 11. Constatarea și sancționarea contravențiilor (2) Încălcarea prevederilor prezentei legi se sancționează în conformitate cu prevederile Codului contravențional.	Pentru o mai bună aplicare a legii, considerăm că trebuie prevăzute în mod expres faptele care sunt sancționate și sancțiunile ce pot fi aplicate și în continuare să se adauge că acestea se pot completa cu dispozițiile codului contravențional.
12	Anexa nr. 2 Instrucțiune cu privire la completarea Registrului de evidență a zilierilor 1. „Beneficiar” - se completează datele de identificare a beneficiarului, după cum urmează: <u>denumirea persoanei juridice, cod unic de înregistrare, sediul.</u> În coloana nr. 3 „Numele și prenumele zilierului” - se vor trece numele și prenumele zilierului. În coloana nr. 6 „Semnătura zilierului la începerea activității” -	Același argument ca și în punctul 1 De asemenea, ar trebui precizat că denumirea trebuie să fie completă, nefiind permise abrevieri, cu excepția celor care denumesc forma juridică a beneficiarului (S.R.L., S.A., etc). În acest sens pot fi adoptate și niște norme metodologice de aplicare a acestei legi. Ar trebui precizat că numele și prenumele zilierului se notează fără abrevieri și cu litere de tipar. În acest sens pot fi adoptate și niste norme metodologice de aplicare a acestei legi. Recomandăm reformularea acestei sintagme p-u a avea următorul conținut:

zilierul va semna zilnic în această rubrică, înainte de începerea activității și după instructajul făcut de beneficiar. În coloana nr. 7 „Locul executării activității” - se va trece explicit unde se desfășoară activitatea zilierului (fermă, grădina, pădure, întreprindere etc.). În coloana nr. 9 „Salariul net plătit” - se va preciza suma netă cuvenită zilierului, după scăderea impozitului pe venit. În coloana nr. 10 „Loc pentru ștampilă și semnătura beneficiarului” - beneficiarul va semna și va aplica ștampila.	- zilierul va semna în această rubrică, după instructajul făcut de beneficiar înainte de începerea activității. După posibilitate, zilierul ar trebui să introducă în mod expres adresa exactă a locului executării activității, inclusiv pentru a ușura stabilirea instanței de judecată competente în caz de litigiu. Recomandăm: 1) introducerea unei coloane adiționale (coloana nr. 10 „Semnătura zilierului / confirmare de recepționare a salariului net convenit”) pentru semnătura / confirmarea de către zilier la încheierea activității a recepționării remunerației; 2) explicarea indicatorului din registru în prezenta Instrucțiune, după cum urmează: În coloana nr. 10 „Semnătura zilierului / confirmare de recepționare a salariului net convenit” – zilierul va semna în această rubrică, la încheierea activității, drept confirmare că a primit plata convenită. Același argument ca și în punctul 1
---	--